

A photograph of a construction site at sunset. The sky is a warm, golden-orange color. In the foreground, there are several tall construction cranes with lattice structures. In the background, a multi-story building is under construction, with many vertical rebar rods protruding from the concrete. Silhouettes of workers can be seen on the building's structure. The overall scene is industrial and captures the end of a day's work.

Gevolgen invoering oob-status voor woning- corporaties en hun accountants

NBA

September 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Impact op de accountantsorganisatie	6
2.1 Kwaliteitseisen controle	6
2.2 Scheiding tussen controle- en overige diensten	6
2.3 Schriftelijke communicatie	7
2.4 Cooling-in bepalingen	7
2.5 Eisen aan honoraria, partners en kantoor/partner roulatie	7
2.6 Indiensttreding bij controlecliënt	8
3. Toezicht AFM op oob-organisaties	9
3.1 Oob-vergunning en dienstverlening voor oob corporaties	9
3.2 Toezicht AFM	9
3.3 Toetsing geschiktheid bestuurders	9
3.4 Governance accountantsorganisaties	9
4. Uitgebreide controleverklaring	10
4.1 Materialiteit	10
4.2 Reikwijdte van de controle	10
4.3 Kernpunten van de controle	10
4.4 Benoeming en bevestiging onafhankelijkheid	11
5. Impact op de woningcorporatie	12
5.1 Samenwerking woningcorporatie - accountant	12
5.2 De beschikbaarheid van accountants	12
5.3 De effecten op de jaarrekeningcontrole	12
5.4 De effecten van de uitgebreide controleverklaring	13
6. Impact op de interne organisatie van de woningcorporatie	14
6.1 De effecten op de governance	14
6.2 Toename van de administratieve kosten	14
6.3 Tijdig inschakelen andere dienstverleners (zoals fiscalisten)	14
6.4 Deadline inleveren jaarrekening en dVi	15
6.5 Niet financiële verklaring in het bestuursverslag	15

1 | Inleiding

Woningcorporaties krijgen te maken met een aantal aanvullende regels voor de jaarrekeningcontrole. Met ingang van 1 januari 2020 worden woningcorporaties met meer dan 5.000 verhuureenheden¹ als een organisatie van openbaar belang. ('oob') aangemerkt. De invoering van de oob-status voor woningcorporaties is een aanbeveling van de Parlementaire Enquêtecommissie Woningcorporaties en is uitgewerkt in een Besluit aanwijzing organisaties van openbaar belang².

De oob-status zorgt voor aanvullende wettelijke waarborgen voor de wettelijke controle. De aanvullende waarborgen zien met name op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantsorganisatie, de onafhankelijkheid van de accountantsorganisatie en de externe accountants en op het toezicht op de accountantsorganisatie en de externe accountants.

Daarnaast gaat er een stimulans richting de woningcorporaties om hun interne beheersing op een hoger niveau te brengen.

De betreffende woningcorporaties krijgen te maken met een aantal verstrekkende regels voor de jaarrekeningcontrole en de samenwerking met de accountantsorganisatie. Deze zijn met name gericht op de onafhankelijkheid van de controlerend accountant, de kwaliteit van de controle en het verzwaarde toezicht op accountantsorganisaties. De nieuwe regels hebben ook invloed op de governance van de woningcorporaties.

In deze NBA brochure wordt in hoofdlijnen beschreven welke impact deze nieuwe regels hebben op de accountant-organisatie (hoofdstukken 2 t/m 4) en op de woningcorporaties met meer dan 5.000 verhuureenheden (hoofdstukken 5 en 6).

Over de exacte interpretatie van de overgangsregelingen vindt nog overleg plaats tussen de NBA, het Ministerie van Financiën en de AFM.

Voor eventuele vragen waarin deze brochure niet voorziet kan contact opgenomen worden met de NBA helpdesk: <https://www.nba.nl/tools-en-voorbeelden/helpdesk/>

¹ Het gaat hier om 'gewogen verhuureenheden', te bepalen overeenkomstig de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen toegelaten instellingen volkshuisvesting 2014 behorende tabel.

² Voluit: Besluit van 26 juni 2019 tot wijziging van het Besluit toezicht accountantsorganisaties in verband met de aanwijzing van organisaties van openbaar belang als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder l, onder 5°, van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Besluit aanwijzing organisaties van openbaar belang). Dit besluit is gepubliceerd in het Staatsblad op 10 juli 2019.

2 | Impact op de accountantsorganisatie

2.1 Kwaliteitseisen controle

Bij accountantsorganisaties met een oob vergunning geldt er een aantal aanvullende kwaliteitseisen bij uitvoering van wettelijke controles voor organisaties van openbaar belang. Vanuit artikel 18 van het Besluit Toezicht Accountantsorganisaties (Bta) wordt vereist dat er opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen (OKB) worden uitgevoerd. Dit betreft een additionele controle door een onafhankelijke kwaliteitsbeoordelaar op de controleaanpak, de gemaakte overwegingen in de controle en de uit te brengen rapportages aan de corporatie. Deze onafhankelijke kwaliteitsbeoordelaar betreft een externe accountant van de accountantsorganisatie die niet betrokken is bij de uitvoering van de werkzaamheden. De OKB moet afgerond zijn voordat de controleverklaring mag worden afgegeven door de externe accountant. De controleverklaring is uitgebreider (zie hoofdstuk 4) en meer inhoudelijk; hierin worden specifieke elementen benoemd voor onder meer de kernpunten van de controle, de materialiteit, de reikwijdte van de controle bij groepscontroles en de benoeming van de accountant en de bevestiging onafhankelijkheid.

2.2 Scheiding tussen controle- en overige diensten

De introductie van oob-status leidt tot strengere regelgeving voor het leveren van overige diensten door de accountantsorganisaties aan de oob klanten waarbij deze ook de wettelijke controle van de jaarrekening verrichten.

Overige controlediensten zijn wel toegestaan als ze voldoen aan de volgende criteria:³

1. De controledienst wordt uitgevoerd ten behoeve van externe gebruikers of de Raad van Commissarissen;
2. De uit te voeren werkzaamheden zijn gericht op het verifiëren van informatie waarmee de woningcorporatie zich verantwoordt;
3. De aard van de werkzaamheden dienen te passen binnen de controlestandaarden voor accountants⁴.

Overige controlediensten zoals de controle van subsidieverantwoordingen, het uitvoeren van beoordelingsopdrachten, de controle van de dVi en overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie zijn daarmee doorgaans wel toegestaan. Non-assurance dienstverlening zoals fiscale advisering, advisering bij de bedrijfsvoering en strategische advisering zijn niet toegestaan.

Daarnaast is één van de vereisten volgend uit de oob-status dat de auditcommissie voorafgaand aan aanvaarding van een andere dienst dan de wettelijke controle goedkeuring dient te geven.

Overgangsregeling

De ingangsdatum van de oob regeling is 1 januari 2020.⁵ De scheiding tussen controle- en overige diensten dient uiterlijk voor 31 december 2020 gerealiseerd te zijn (een jaar na de inwerkingtreding van de oob-status).

³ De volledige definitie van een controledienst en de van toepassing zijnde criteria kan worden gevonden in artikel 16 lid 4 ViO (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten).

⁴ Dit betreffen de volgende Controle Standaarden: COS 100 – 3850N

⁵ Deze overgangsregeling is uitgewerkt in het nieuwe artikel 42a van het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta)

2.3 Schriftelijke communicatie

Voor de controle bij oob's gelden uitgebreidere vereisten voor de schriftelijke communicatie van de accountant aan de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen (of Toezicht). De communicatie dient onder meer op de volgende aspecten te worden uitgebreid:

- Uitgebreide toelichting over de bepaling van de materialiteit in het controleplan en het accountantsverslag. Hierbij dient de accountant niet alleen de hoogte van de materialiteit in relatie tot de benchmark te communiceren (bijvoorbeeld: 2% van de totale activa in de jaarrekening), maar ook de kwalitatieve overwegingen te communiceren die hij heeft gemaakt om te komen tot de materialiteit.
- Uitgebreidere communicatie over de aard, frequentie en diepgang van de communicatie met het bestuur, de Auditcommissie en de Raad van Commissarissen. In het controleplan dient expliciet te worden aangegeven op welke momenten de accountant communiceert en hoe hij hier in de controle mee omgaat.
- Uitgebreidere communicatie in het controleplan en het accountantsverslag inzake de geplande en gehanteerde controleaanpak bij jaarrekeningposten (systeemgericht/gegevensgericht) en de waarderingsmethode van balansposten. Belangrijk hierbij is dat de accountant laat zien wat de wijzigingen zijn in de controleaanpak ten opzichte van het voorgaande jaar en ook wat de impact is van eventuele wijzigingen in de waarderingsmethode op de jaarrekening en de controleaanpak van de accountant.

2.4 Cooling-in bepalingen

Er gelden restricties ten aanzien van het aanvaarden van een wettelijke controleopdracht indien gedurende het boekjaar of de daaraan voorafgaande periode bepaalde diensten zijn geleverd door de accountantsorganisatie of haar netwerk.

De accountantsorganisatie mag de wettelijke controle niet aanvaarden indien:

- gedurende het boekjaar direct voorafgaand aan het boekjaar waarop de wettelijke controle betrekking heeft diensten zijn of worden geleverd aan de oob of de gelieerde entiteiten: "het ontwikkelen en ten uitvoer leggen van procedures voor interne controle en risicobeheer die verband houden met de opstelling en/of controle van financiële informatie of het ontwikkelen en ten uitvoer leggen van financiële informatietechnologiesystemen"⁶;
- gedurende de periode waarop de financiële verantwoording betrekking heeft of ten tijde van het verrichten van de wettelijke controle een aanmerkelijk deel van de financiële administratie heeft verzorgd of ingericht dan wel verzorgt of inricht⁷.

De achterliggende gedachte van deze bepalingen is dat deze diensten, uitgevoerd in de hiervoor genoemde periode, dermate invloed hebben op de jaarrekeningen en de daaraan ten grondslag liggende cijfers, processen en systemen, dat de onafhankelijkheid van de accountant met betrekking tot de wettelijke controle niet kan worden gewaarborgd.

Overgangsregeling

De cooling-in bepaling is voor het eerst van toepassing na verloop van 24 maanden na de inwerkingtreding van de oob-status.

2.5 Eisen aan honoraria, partners en kantoor/partner roulatie

Vanuit de EU-verordening ten aanzien van de eisen wettelijke controles van financiële overzichten van oob's worden ook eisen gesteld aan de fee cap en kantoorroulatie. De Wta schrijft eisen voor ten aanzien van partnerroulatie.

Honoraria: 70% fee cap

De vergoedingen voor overige toegestane diensten aan de oob inclusief de gelieerde entiteiten mogen niet meer bedragen dan 70% van de gemiddelde honoraria die de laatste drie opeenvolgende boekjaren in rekening zijn gebracht door de accountantsorganisatie voor de wettelijke controle.

⁶ Richtlijn 2006/43/EG;

⁷ Art. 23 van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Partners

Voor partnerbenoeming binnen de oob - controlepraktijk van een accountantsorganisatie gelden aanvullende eisen. Voordat iemand als partner kan functioneren op een oob opdracht dient aantoonbaar sprake te zijn van minimaal het equivalent van 12 maanden ervaring binnen een op kwaliteit of beroepsontwikkeling gerichte functie met positieve beoordeling en minimaal drie dossierreviews met positieve beoordeling in de laatste vijf jaar voor benoeming. (uit maatregel 3.2 rapport *In het publiek belang*).

Kantoorroulatie (10 jaar)

Een accountantsorganisatie mag maximaal 10 aaneengesloten boekjaren (voor woningcorporaties gerekend vanaf 1 januari 2020) de wettelijke controle van een oob uitvoeren. Vervolgens geldt een afkoelingstermijn van 4 jaar.

Overgangsregeling

De termijn voor de kantoorroulatie start formeel bij de inwerkingtreding van oob status op 1 januari 2020. Dit betekent dat als de huidige accountantsorganisatie nu bijvoorbeeld reeds 5 jaar de controle van de jaarrekening verricht, dat het kantoor vanaf 1 januari 2020 dan nog maximaal 10 jaar de controle mag verrichten. In de NBA stuurgroep woningcorporaties is echter besloten om aan te sluiten bij de Governancecode woningcorporaties (bepaling 5.8).

Partnerroulatie (5 jaar)

De eindverantwoordelijke accountant dient na 5 aaneengesloten boekjaren in die rol te rouleren⁸. De key assurance partners (de personen die de opdracht gerelateerde kwaliteitsbeoordeling uitvoeren en andere accountants binnen het auditteam die mede verantwoordelijk zijn voor het rapporteren over belangrijke aangelegenheden) dienen na 7 aaneengesloten boekjaren in die rol te rouleren.

Voor de eindverantwoordelijke accountant en key assurance partners is een afkoelingstermijn van 3 jaar vereist⁹.

Overgangsregeling

In de overgangsregeling is geregeld dat bovenstaande eis (partnerroulatie na 5 jaar) pas gaat gelden na 24 maanden vanaf het moment van inwerkingtreding, zodat externe accountants, die op het moment van inwerkingtreding al vijf of meer jaar eindverantwoordelijk zijn voor de accountantscontrole bij een aangewezen oob, nog maximaal twee jaar de accountantscontrole mogen uitvoeren¹⁰.

2.6 Indiensttreding bij controlecliënt

Het is mogelijk dat een van de teamleden van het controleteam in dienst treedt bij de controlecliënt. Indien het een oob betreft, gelden er striktere beperkingen ten aanzien van een eventuele indiensttreding voor partners en directors.

De beperkingen gelden alleen als het voormalig lid van het controleteam een van de volgende functies bij de woningcorporatie gaat bekleden:

- bestuurder
- lid van de auditcommissie of een orgaan met gelijksoortige taken
- een functie waarin deze persoon belast is met governance
- een functie waarin deze persoon invloed kan uitoefenen op de jaarrekening

Bij niet-oob controlecliënten dient voor partners/directors ten minste 1 jaar te zijn verstreken alvorens zij in dienst mogen treden bij de controlecliënt. Voor oob- controlecliënten is deze termijn verlengd naar 2 jaar¹¹.

⁸ Artikel 24 Wta

⁹ Dit is als zodanig vastgelegd in artikel 29a van de ViO.

¹⁰ Conform artikel 42a, lid 2 Bta

¹¹ Artikel 41 van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten

3 | Toezicht AFM op oob-organisaties

3.1 Oob-vergunning en dienstverlening voor oob corporaties

Accountantsorganisaties mogen uitsluitend de wettelijke controle van een oob verrichten, indien zij hiervoor over een specifieke oob vergunning beschikken op basis van de Wet Toezicht Accountantsorganisaties (Wta). In het Register van de AFM zijn met ingang van 2020 naar verwachting zes accountantsorganisaties opgenomen met een dergelijke vergunning, zijnde: PwC, Deloitte, KPMG, EY, BDO en Mazars.¹³

3.2 Toezicht AFM

Uit hoofde van haar toezicht rol beoordeelt de AFM uit hoofde van Artikel 48a Wta minstens eenmaal in de zes jaar of een accountantsorganisatie voldoet aan de voorwaarden van de Wta door middel van toetsing van een selectie van controledossiers. Bij accountantsorganisaties met een oob vergunning wordt dit minstens eenmaal in de drie jaar beoordeeld.

3.3 Toetsing geschiktheid bestuurders

Bestuurders en leden van de Raad van Commissarissen van accountantsorganisaties met een oob vergunning worden getoetst op geschiktheid door de AFM. Geschiktheid bestaat uit kennis, vaardigheden en professioneel gedrag en gaat over de volgende onderwerpen:

1. bestuur, organisatie en communicatie
2. producten, diensten en markten waarop de accountantsorganisatie actief is
3. beheerste en integere bedrijfsvoering
4. evenwichtige en consistente besluitvorming.

3.4 Governance accountantsorganisaties

Elke accountantsorganisatie met een oob vergunning dient te beschikken over een onafhankelijke Raad van Commissarissen. Daarnaast dient elke accountantsorganisatie met een oob vergunning een compliance officer aan te stellen.

¹³ In 2019 hebben Accon AVM, Grant Thornton en Baker Tilly besloten om hun oob vergunning in te leveren.

4 | Uitgebreide controleverklaring

Bij de jaarrekening van een oob wordt door de accountant een uitgebreidere controleverklaring¹³ verstrekt in tegenstelling tot de controleverklaring bij de jaarrekeningen van de meeste niet oob-entiteiten. Daarnaast verstrekt de accountant ook een aanvullend verslag aan de audit commissie van de Raad van Commissarissen (RVC). De uitgebreide controleverklaring bevat de volgende aanvullende elementen ten opzichte van de meest gebruikte controleverklaring:

4.1 Materialiteit

De controle van de jaarrekening is erop gericht om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Materialiteit is het grensbedrag waarboven gebruikers van de jaarrekening naar verwachting een andere beslissing nemen.

Om de gebruiker van de controleverklaring inzicht te geven in welk bedrag als materialiteitsgrens is gehanteerd, neemt de accountant dit bedrag op in de uitgebreide controleverklaring met een uitleg hoe hij tot dit bedrag is gekomen. Op deze wijze kan de gebruiker zich een beeld vormen over de diepgang waarmee deze controle is uitgevoerd. Hoe lager de materialiteit des te meer controle-informatie benodigd is en des te meer werkzaamheden uitgevoerd moeten worden door de accountant.

Naast de materialiteit voor de jaarrekening rapporteert de accountant ook welke drempelwaarde is gehanteerd voor het rapporteren van geconstateerde verschillen aan directie en toezichthouders.

4.2 Reikwijdte van de (groeps)controle

Deze paragraaf is met name bedoeld om inzicht te geven in de reikwijdte van de controle van een groep entiteiten met het oog op de geconsolideerde jaarrekening. Wanneer een groep uit een groot aantal onderdelen bestaat is het mogelijk om op basis van de materialiteit en risicoprofielen een keuze te maken in de diepgang van de controlewerkzaamheden bij de verschillende groepsonderdelen. Wanneer de woningcorporatie alleen een enkelvoudige jaarrekening hoeft op te stellen zal deze paragraaf zeer beknopt zijn. Wanneer een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld zal deze paragraaf inzicht bieden in de keuze van uitgevoerde werkzaamheden door de accountant op de verschillende onderdelen in deze consolidatie.

4.3 Kernpunten van de controle

In de kernpunten van de controle beschrijft de accountant de punten die naar zijn professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening.

13 In dit kader wordt ook verwezen naar de NBA publicatie Nieuwe controleverklaring voor oob's van oktober 2014 die grotendeels nog van toepassing is.

De accountant beschrijft waarom het betreffende punt als kernpunt is aangemerkt en welke controlewerkzaamheden hij heeft uitgevoerd om vast te stellen dat de betreffende post op adequate wijze is verwerkt in de jaarrekening. Bij woningcorporaties kan hierbij worden gedacht aan de controle van de waardering van vastgoed in exploitatie of de waardering van derivaten.

Deze paragraaf is hiermee bedoeld om de gebruiker van de jaarrekening inzicht te geven in de overwegingen van de accountant en de wijze waarop hij zijn controle-informatie heeft verkregen.

De controlewerkzaamheden met betrekking tot de kernpunten worden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Datgene wat wordt beschreven en eventuele bevindingen moeten dan ook in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze individuele kernpunten.

4.4 Benoeming en bevestiging onafhankelijkheid

Zoals eerder in deze brochure beschreven (zie paragraaf 2.2) heeft de oob-status invloed op het aantal opvolgende jaren dat een accountantsorganisatie de jaarrekening van een oob mag controleren en in welke mate andere dienstverlening mag worden aangeboden aan de oob. Met deze paragraaf in de controleverklaring geeft de accountant informatie over het aantal jaren dat de accountantsorganisatie de jaarrekening van de oob heeft gecontroleerd en bevestigt de accountant dat aan alle onafhankelijkheidseisen wordt voldaan.

5 | Impact op de woningcorporatie

5.1 Samenwerking woningcorporatie - accountant

De impact op de accountantsorganisatie is beschreven in de hoofdstukken 2 t/m 4 van deze brochure. In dit hoofdstuk wordt de invloed op de samenwerking tussen de woningcorporatie en de accountant belicht.

Veel accountantsorganisaties werken al op basis van de oob uitgangspunten naar aanleiding van de NBA Audit Alert 41 (december 2016).

5.2 De beschikbaarheid van accountants

Circa 140 corporaties met meer dan 5.000 verhuureenheden zullen de status van oob krijgen. Alleen accountantskantoren die oob's mogen controleren zijn bevoegd om de jaarrekeningcontrole uit te voeren. Zoals vermeld in paragraaf 2.2 mogen niet langer door dezelfde accountantsorganisatie bepaalde adviesdiensten en controlewerkzaamheden worden uitgevoerd. Beide elementen maken de zoektocht naar een nieuwe accountant lastiger, terwijl corporaties daar nu al moeite mee hebben. Naast woningcorporaties zijn tevens acht netbeheerders, 15 grote pensioenfondsen en drie grote instellingen voor het wetenschapsbeleid aanvullend aangewezen als oob. De accountant wordt dus voor het oob-segment 'schaars'. Daartegenover staat wel dat er over het verslagjaar 2017 binnen de categorie woningcorporaties met meer dan 5.000 verhuureenheden slechts 1 woningcorporatie was die gecontroleerd werd door een niet-oob accountant. Vrijwel alle woningcorporaties die onder de oob-status gaan vallen worden dus al door een accountant gecontroleerd met een oob-vergunning.

Wij adviseren woningcorporaties om tijdig in overleg te gaan met hun accountant inzake de specifieke uitwerking in hun situatie voor de overgangsregeling voor de scheiding tussen controle en overige diensten.

5.3 De effecten op de jaarrekeningcontrole

In het kader van de oob-status gelden er voor de accountantsorganisatie verscherpte kwaliteitseisen voor de controle van de jaarrekening. Dit heeft geen directe invloed op de woningcorporatie. Wel is er een indirecte invloed denkbaar. Door de verplichte interne kwaliteitsreviews bij de accountantsorganisatie en een intensievere betrokkenheid op partner niveau en van specialisten kan de diepgang van vragen voortvloeiend uit de controleopdracht toenemen. Vanuit de accountant zullen striktere eisen gesteld worden aan het jaarrekeningdossier. Daarnaast zal de druk op corporaties toenemen om de interne beheersing naar een hoger niveau te brengen, door genoemde verbeterpunten.

5.4 De effecten van de uitgebreide controleverklaring

Een ander gevolg van de oob status is de uitgebreide controleverklaring, zie hiervoor hoofdstuk 4. In de uitgebreide controleverklaring worden onder andere de kernpunten van de controle, met hierin onder andere specifieke elementen met betrekking tot materialiteit en de reikwijdte van de controle benoemd. Deze kernpunten hebben een hoge informatieve waarde voor gebruikers van de jaarrekening. Door het benoemen van risico's en bevindingen bij de controle, krijgt het maatschappelijk verkeer in het algemeen en een bredere groep gebruikers van de jaarrekening in het bijzonder inzicht in de belangrijkste aspecten van de controle volgens de accountant. Voorheen was deze informatie via de managementletter en het accountantsverslag met name voorbehouden aan de Raad van Commissarissen, de Autoriteit Woningcorporaties en het WSW. Over de inhoud van de uitgebreide controleverklaring, maar met name inzake de kernpunten van de controle zal er afstemming tussen accountant en de woningcorporatie plaatsvinden.

6 | Impact op de interne organisatie van de woningcorporatie

6.1 De effecten op de governance

In de Woningwet bestaat al voor woningcorporaties met meer dan 10.000 verhuureenheden de verplichting tot instelling van een auditcommissie. Met de oob-status wordt deze verplichting uitgebreid tot woningcorporaties met meer dan 5.000 verhuureenheden.

De branchevereniging Aedes heeft in samenspraak met de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW) een modelreglement auditcommissie opgesteld¹⁴.

Belangrijke formele vereisten betreffen:

1. De auditcommissie bestaat uit ten minste twee leden die door de Raad van Commissarissen (RvC) uit zijn midden wordt benoemd;
2. Ten minste één lid hiervan beschikt over relevante kennis en ervaring op het gebied van financiële bedrijfsvoering;
3. De auditcommissie wordt niet voorgezeten door de voorzitter van de RvC;
4. Ten minste één maal per jaar brengt de auditcommissie samen met het bestuur aan de RvC een verslag uit over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid.

De VTW heeft verder in 2016 de handreiking 'Professioneel intern toezicht met de auditcommissie' uitgegeven. Dit is een praktische gids voor RvC's over de samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de auditcommissie en hoe het intern toezicht hiermee om dient te gaan.

6.2 Toename van de administratieve kosten

De verplichtingen die samenhangen met de oob-status leiden tot een verdere toename van de administratieve kosten. Denk hierbij aan een hoger accountantshonorarium door verscherpte kwaliteitseisen bij de accountantsorganisatie. Daarnaast werkt de scheiding van controle en advies kostenverhogend. Bij overstap van (fiscale) adviseur dan wel controlerend accountant zullen initiële opstartkosten gemaakt moeten worden. De interne kosten zullen ook hoger zijn door de instelling van een auditcommissie voor woningcorporaties met meer dan 5.000 en minder dan 10.000 verhuureenheden. Ook is het denkbaar dat er meer druk komt om verbeteringen in de interne beheersing met meer snelheid in te voeren als gevolg van aanvullende kwaliteitswaarborgen voor oob controles en de uitgebreide controleverklaring.

6.3 Tijdig inschakelen andere dienstverleners (zoals fiscalisten)

Zoals beschreven in paragraaf 2.2 is het onder het oob regime voor accountantsorganisaties die de wettelijke controle verrichten niet toegestaan om bij dezelfde cliënt advies diensten te verzorgen. Er geldt hierbij wel een

¹⁴ Versie november 2017

overgangsregeling. Deze is eerder in deze brochure uitgewerkt. Dit betekent voor de woningcorporaties dat zij, voor zover van toepassing, tijdig andere dienstverleners in dienen te schakelen.

6.4 Deadline inleveren jaarrekening en dVi

Als gevolg van de oob-status wijzigt de deadline voor het indienen van de jaarrekening en de dVi niet en blijft deze vóór 1 juli.

6.5 Niet financiële verklaring in het bestuursverslag

Op grond van EU-richtlijn 2014/95 is een oob met meer dan 500 werknemers verplicht een niet-financiële verklaring in het bestuursverslag op te nemen die minstens betrekking heeft op:

- Milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden;
- Eerbiediging van mensenrechten;
- Bestrijding van corruptie en omkoping.

Voor deze thema's dient de volgende (niet-financiële) informatie te worden verstrekt:

- a. Korte beschrijving van het bedrijfsmodel;
- b. Beschrijving van het gevoerde beleid, waaronder de toegepaste zorgvuldigheidsprocedures;
- c. Resultaten van dit beleid;
- d. Voornaamste risico's die zijn verbonden aan deze thema's en hoe de organisatie deze beheert;
- e. Niet-financiële prestatie-indicatoren ten aanzien van deze thema's

Wanneer de organisatie geen beleid voert met betrekking tot een of meerdere van deze thema's, dan dient een duidelijke en gemotiveerde toelichting te worden opgenomen waarom zij dit niet doet.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Antonio Vivaldistraat 2 - 8
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl